

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΓΑΡΥΤΗΣ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1948

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΟΔΟΣ ΤΣΟΡΤΣΙΑ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Τό δεκαπενθήμερο

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΚΑΙ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Μοναδικό κείμενο.

Ἡ περιπέτεια τοῦ κ. Δημήτρη Σταύρου καὶ τῆς κ. Τατιάνας Σταύρου (τοὺς ἐκράτησε ἡ Ἀσφάλεια δύο ἢ τρεῖς ἡμέρες γιὰ φιλοξενούσαν συγγενῆ τους χωρὶς νὰ ἔχουν κάμει σχετικὴ δήλωση κλπ.), γνωστὴ σὲ ὅλους τοὺς φιλολογικοὺς καὶ δημοσιογραφικοὺς κύκλους, δὲν ἐπροκάλεσε σχόλια. Μόνο ἓνας ἔσπευσε νὰ ὑψώσει φωνή, πρὶν μάλιστα μάθει τὴν ἀπόφαση τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν: ὁ «ἀπόβλητος», ποὺ ντροπιάσατε πιά ν' ἀναφέρουμε τ' ὄνομά του. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔμειναν ἐλεύθεροι οἱ δύο κατηγορούμενοι, δὲν ἄλλαξε γνώμη καὶ μὲ μιὰ ἐπιστολὴ του ἀπεκάλυψε ποῦ τὸν ὁδήγησε τὸ πάθος του. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ εἶναι κείμενο μοναδικό καὶ πρέπει νὰ τὴν διαβάσουν ὅσοι θέλουν νὰ ἔχουν γνώμη γιὰ τὰ πρόσωπα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Δημοσιεύτηκε στὸ «Ἔθνος» (18 Νοεμβρ.).

χ.

Ἐκδοτικὰ ζητήματα τοῦ Σολωμικοῦ ἔργου.

Θεσσαλονίκη, 20.11.1948

Ἀγαπητὴ «Νέα Ἔστια».

Τὸ πρόβλημα γιὰ μιὰ ἔκδοση τοῦ Σολωμοῦ, «κριτικὴ» ἢ «πανομοιότυπη», εἶναι πολὺ σοβαρὸ καὶ πολὺπλοκο. Ὁ ἀγαπητὸς φίλος κ. Ε. Κριαρὰς συζητεῖ στὸ ἄρθρο του «Ἐκδοτικὰ ζητήματα τοῦ Σολωμικοῦ ἔργου» τίς ἀπόψεις ποὺ εἶχα διατυπώσει ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια, καὶ ποὺ φυσικὸ εἶναι στὸ μεταξὺ νὰ ἔχουν καλύτερα ἀποκρυσταλλωθῆ, ἰδίως σὲ ζητήματα λεπτομερειακὰ τῆς ἐφαρμογῆς. Τὸ αἶτημα γιὰ τὴν «πανομοιότυπη» ἔκδοση μοῦ στερεώθηκε ἀπόλυτα σὲ πεποίθηση ἰδίως ἀφ' ὅτου φέτος τὸ καλοκαίρι, μὲ τὴν ἄδεια ποὺ πρόθυμα μοῦ παραχώρησε ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας καὶ μὲ τὸ ταξίδι μου στὴ Ζάκυνθο, εἶχα τὴν τύχη νὰ ἰδῶ καὶ νὰ μελετήσω ὅλα τὰ γνωστὰ χειρόγραφα τοῦ Σολωμοῦ καὶ ν' ἀντιμετωπίσω ἔτσι στίς λεπτομέρειες τὰ ποικίλα ἐκδοτικὰ προβλήματα. Ἀλλὰ γι' αὐτὰ ὅλα, καθὼς καὶ γιὰ τὸ ἀφάνταστα πλούσιο καὶ νέο ὕλικό ποὺ μᾶς προσφέρουν τὰ χειρόγραφα (καὶ ποὺ δὲν τὸ διανοεῖται κανεὶς ἂν δὲ τὰ ἰδῇ ὁ ἴδιος) θὰ ἔχω, ἐλπίζω, γρήγορα τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήσω σὲ ἄρθρο μου εἰδικό, ὅπου καὶ θὰ συζητήσω τίς ἀπόψεις καὶ τίς ἐπιφυλάξεις τοῦ κ. Κριαρὰ.

Ὅσο γιὰ τὸν Α' τόμο τῶν «Ἀπάντων» ποὺ κυκλοφόρησε, νομίζω πῶς ὁ κ. Κριαρὰς δὲν κατάλαβε καλὰ τὸν ὅρο «χρηστικὴ» ποὺ δώσαμε στὴν ἔκδοση ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος κι' ἐγώ. Νομίζω πῶς συγχέει τὴ «χρηστικὴ» μὲ τὴν «ἐρμηνευτικὴ» ἢ «λαϊκὴ» ἔκδοση, ἀφοῦ ζητᾷ τὸ κείμενο «ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὸ φόρτο τῶν παραλλαγῶν καὶ τῶν σημειώσεων, ἀλλὰ συνοδευμένο μὲ τὰ ἀπαραίτητα σὲ μιὰ τέτοια ἔκδοση ἐρμηνευτικά, αἰσθητικά καὶ ἱστορικὰ σχόλια». Ἀκριβῶς ὁμοίως αὐτὸ θελήσαμε ν' ἀποφύγουμε. Τέτοια «ἐρμηνευτικά, αἰσθητικά [!] καὶ ἱστορικὰ σχόλια» ὑπάρχουν ἀφθονὰ στίς τελευταῖες ἐκδόσεις τοῦ Σολωμοῦ ποὺ κυκλοφοροῦν, ἰδίως στὴ μιὰ ἀπ' αὐτές, ὅπου τὸ καθαρὸ χρυσάφι τοῦ σολωμικοῦ κειμένου συμφύρεται ἀνοίκεια μὲ ἓνα σωρὸ τέτοια λογιῆς σχόλια καὶ λεπτομέρειες καὶ ὑποπτα τὸ περισσότερο «ἀνέκδοτα». Ἡ φιλοδοξία μας στάθηκε ἀκριβῶς νὰ προσφέρουμε τὸ κείμενο τοῦ Σολωμοῦ (ὅλο τὸ κείμενο) καθαρὸ ἀπ' αὐτὸ τὸ περιττὸ βάρος (τὸ ἀπαραίτητο ἐλάχιστο μπήκε στίς Σημειώσεις, καὶ στὸ λεξιλόγιο καὶ σὲ ὀρισμένους πίνακες καὶ βιογραφικὰ δεδομένα ποὺ θὰ μποῦν στὸν Β' καὶ Γ' τόμο). Θελήσαμε νὰ προσφέρουμε ἔκδοση «χρηστικὴ», οὔτε δηλ. φιλολογικὴ, κριτικὴ ἢ πανομοιότυπη, ἀλλὰ καὶ οὔτε «ἐρμηνευτικὴ» ἢ «λαϊκὴ» συντομευμένη («ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὸ φόρτο τῶν παραλλαγῶν...»)

Καὶ τὴ διαφορά ἀνάμεσα στὰ εἶδη αὐτὰ τῶν ἐκδόσεων νομίζω πῶς περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον εἶναι σὲ θέση νὰ διακρίνη ὁ φίλος κ. Ε. Κριαρὰς.

Μὲ τοὺς χαιρετισμούς μου

ΛΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ἡ Πανελληνία καλλιτεχνικὴ ἔκθεση.

Καταλαβαίνει κανεὶς πολὺ εὐκόλα πόσο ἐνδιαφέρον μποροῦσε νὰ προκαλέσει μιὰ Πανελληνία καλλιτεχνικὴ ἔκθεση ὕστερα ἀπὸ τόση σιωπὴ κάθε ἐλεύθερης καλλιτεχνικῆς φωνῆς τὰ χρόνια τῆς κατοχῆς καὶ τὸ σταμάτημα μιᾶς ὁμαδικῆς ἐκδήλωσης κάπου ὀχτὼ χρόνια περίπου. Κι' ἀλήθεια περίμενε κανεὶς νὰ ἰδεῖ τί δρόμο πήρε ἡ τέχνη γενικὰ μέσα στοὺς δραματικούς αὐτοὺς δίσεχτους χρόνους τῆς σκλαδιᾶς, τῆς ἐξαθλίωσης καὶ τῆς ἀγωνίας, ποιὸν ἀντίχτυπο εἶχαν στίς καλλιτεχνικὲς μωρφές οἱ ψυχικὲς διακυμάνσεις μὲ τὴν ἐνταση ἢ κατὰθλιψὴ ποὺ χρωμάτισαν τὴ ζωὴ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν καλλιτεχνῶν τὰ τελευταῖα χρόνια κι' ἀκόμα πῶς ἀντικρῦζει τὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργία ἢ νέα γενεὰ ποὺ